

Geschiedenis:

Otto von Bismarck: architect van het keizerrijk

Duitse eenwording: 1815-1871

Het mislukken van de liberale revolutie opende de weg voor een eenwording van bovenaf. De oerconservatieve *Realpolitiker* Otto von Bismarck slaagde er tussen 1862 en 1871 in om een autocratisch, door Pruisen overheerst Duits Keizerrijk te formeren.

De 32-jarige Pruisische Junker Otto von Bismarck kwam in 1847 bij toeval in de Pruisische Landdag terecht. Totdantoe had hij een rusteloos leven van drankgelagen en braspartijen geleid. Hij bleef zijn leven lang een politieke *Einzelgänger* wiens optreden gekenmerkt werd door een unieke combinatie van conservatief idealisme en uitgekiend pragmatisme.

De fervente liberalenhater Bismarck was en bleef een Pruisisch nationalist, die gekant was tegen de Oostenrijkse voogdij binnen de Duitse Bond. Hij was ervan overtuigd dat een Duitse eenwording uiteindelijk niet tegen te houden was, onder Pruisische voorwaarden, opgelegd van bovenaf, en *niet* als resultaat van gezamenlijk overleg tussen staten of van inspanningen van liberale burgers.

Enige geluidsopname Bismarck

Bismarck werd in 1862 tijdens het zogenaamde *Verfassungskonflikt* tot Pruisische kanselier benoemd. Koning Wilhelm I was ernstig in conflict geraakt met het door liberalen gedomineerde Pruisische parlement. Het parlement weigerde zijn hervormingsplannen voor het leger goed te keuren. De koning kon de poging van het parlement om meer invloed op het leger te krijgen niet waarderen; hij beschouwde het leger volledig als zijn zaak. In 1862 liep het conflict zo hoog op dat Wilhelm, die "geen slaaf van de democratie wilde worden", met aftreden dreigde. De minister van Oorlog steunde de koning en overtuigde de koningsgezinde Bismarck, op dat moment diplomaat in Parijs, om naar Berlijn te komen.

Alle hoop was op de toen 47-jarige diplomaat gevestigd om de monarchie in zijn toenmalige vorm te redden; Pruisen mocht geen parlementaire constitutionele monarchie worden. Bismarck kwam en voerde de legerhervormingen buiten het

parlement om door. Het tijdperk Bismarck, dat tot 1890 zou duren, was begonnen.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/naslagwerk/16/otto-von-bismarck-architect-van-het-keizerrijk>